

Helsinki,

Helmikuun 13 p:nä 1939.

K.D.№ 80/39.S.sal.

P. M.upseerin lähettämisestä erikoistehtävissä Pohjois-AmerikanYhdysvaltoihin.

Tunnettua on että Suomi jouduttuaan sotaan on mitä suurimmassa määrin riippuvainen ulkomaisesta avusta, varsinkin sotamateriaalin muodossa. Joskin tätä silmälläpitäen määrätietoisesti kehitämme suhteitamme muihin pohjoismaihin, emme kuitenkaan tule toimeen ilman jonkin suurvallan apua. Kun Suomi toisaalta on päättänyt pysyä täysin puolueettomana eurooppalaisen sodan syttyessä, on ilmeistä, ettei maamme voi rauhan aikana kehittää sotilaallisia suhteitaan mihinkään eurooppalaiseen suurvalttaan siten kuin esim. pohjoismaihin. Sen sijaan tuntuu olevan sopusoinnussa puolueettomuuspolitiikkamme kanssa, että etsimme tukea Pohjois-Amerikan Yhdysvalloista. Valtavine resursseineen onkin USA:lla jos kyllään miltei rajattomat aineelliset mahdollisuudet ja nykyhetken poliittiset virtaukset USA:ssa antavat aihetta uskoa, että tämä maa on valmis tarkistamaan perinnäistä eristäytymispolitiikkaansa Euroopan suhteen ja määrättyissä oloissa suorastaan tukemaan Euroopan demokraattisia valtioita. Näistä syistä on puolustusministeriön mielestä kiireimmiten ryhdyttävä toimenpiteisiin selvittämään millaiset mahdollisuudet Suomella saattaisi olla saada tämän mahtavan valtion tukea, jos se eurooppalaisen aseellisen selkkauksen satuessa joutuisi hyökkäyksen alaiseksi.

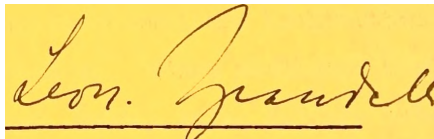
Tämän tärkeän tehtävän suorittamisessa tarvitsee lähettäämme Washingtonissa välttämättä pätevää sotilaallista asiantuntija-apua. Tämän johdosta esittää Puolustusministeriö, että perustettaisiin uusi sotilasasiamiehen virka Washingtoniin ja että tämä huomioitaisiin maaliskuun lisämenoarviossa.

On osoittautunut mahdottomaksi irroittaa puolustuslaitoksesta upseeria, jolla olisi tarpeellinen pätevyys ja samalla riittävä englanninkielen taito voidakseen ilman erikoisvalmisteluja ryhtyä tehtävään. Kun toisaalta asia ei siedä viivytystä, on sotamarsalkka Mannerheim esittänyt puolustusministeriölle, että koetettaisiin saada väliaikaisesti sotaväen ulkopuolelta henkilö, joka niin sotilaallisen pätevyytensä kuin kielitaitonsakin puolesta voisi panna asian alulle. Tällaisena henkilönä pitää sotamarsalkka eversti P. Talvelaa erittäin sopivana ja on hän tässä mielessä alustavasti neuvotellut sekä eversti Talvelan että hänen esimiestensä Selluloosayhdistyksen johdon kanssa. Näiden neuvottelujen tuloksena on, että Selluloosayhdistys hyväntahtoisesti on ilmoittanut sallivansa eversti Talvelan, joka muutenkin liikkeensä asioissa lähipäivinä matkustaa Amerikkaan, liikeasiansa siellä suoritettuaan omistautua määräajaksi edelliselostettuihin puolustuslaitoksen tehtäviin. Puolustusministeriön saamien tietojen mukaan lasketaan eversti Talvelan voitavan ryhtyä hoitamaan edellä mainittuja erikoistehtäviä huhtikuun puolivälissä ja voisi Selluloosayhdistys suostua siihen, että hän jäisi puolustuslaitoksen käytettäväksi kesäkuun loppuun. Puolustuslaitoksen olisi suoritettava ainoastaan ne suoranaiset menot, jotka eversti Talvelalle koituisi tästä toiminnasta puolustuslaitoksen hyväksi, s.o. päivärahat, matkat Amerikassa, sähkösanomakulut ynnä edustus.

Puolustusministeriön mielestä olisi tätä puolustuslaitokselle varsin edullista tilaisuutta käytettävä hyväksi. Tämän vuoksi ministeriö esittää, että eversti Talvela määrättäisiin ylläkuvatussa sotilaallisessa erikoistehtävässä Suomen Washingtonissa olevan lähetystön käytettäväksi aikana huhtikuun puoliväli - kesäkuun loppu tänä vuonna ja että hänen menoimensa peittämiseksi annettaisiin lähetystön käytettäväksi Smk 100.000 à 150.000. Tästä rahamäärästä olisi vielä neuvoteltava ministeri Procopén ja eversti Talvelan kanssa.

Eversti Talvelan tehtävät olisi puolustusministeriön mielestä määriteltävä seuraavasti.

Hänen olisi avustettava lähettilästä kaikissa sotilaallisissa kysymyksissä. Erikoisesti olisi eversti Talvelan selvitettävä määräävässä asemassa oleville sotilashenkilöille ja lähettilään ohjeiden mukaan myöskin poliittisille johtohenkilöille Suomen sotilaallista asemaa, erityisesti korostaen, että maallamme on hyvät edellytykset puolustautua, mutta että se tarvitsee tukea, ennen kaikkea sotamateriaalin muodossa. Mikäli lähettilään eversti Talvelan avustamana suorittama tiedustelu antaa tulokseksi, että USA:n viralliset piirit suhtautuvat myönteellisesti sotamateriaalin toimittamiseen Suomeen tarpeen tullen, olisi eversti Talvelan asianomaisten viranomaisten ja näiden osoittamien tuotantolaitosten kanssa suurin piirtein tutkittava eräitten, puolustusministeriön tarkemmin määräämien sotamateriaalilajien käytännöllisiä saantimahdollisuuksia.

A handwritten signature in cursive script, reading "Leon. Zauder", written in black ink on a yellow rectangular background. The signature is underlined with a single horizontal line.

Kenraalimajuri.